

RO Orasmaa Tuuli(MMM), Starr
Antony(MMM), Rahkonen
Riitta(UM), Bondestam Orian,
Fallenius Sanna-Helena(UM),
Kytölä Tapio(UM), Heinonen
Kirsi(UM), Hörman Ari(UM)

19.12.2019

Asia

Maatalous- ja kalastusneuvosto 16.-17.12.2019

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 16.12.2019 - 17.12.2019

Pitkien ja vaikeiden neuvotteluiden jälkeen neuvosto saavutti puheenjohtajamaan johdolla yksimielisesti poliittisen yhteisymmärryksen Atlantin, Pohjanmeren ja muutaman muun merialueen kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2020. Lisäksi neuvosto saavutti yleisnäkemyksen Itämeren kalastuksen kriisipaketista, joka on jatkoa lokakuun maatalous- ja kalastusneuvostossa jäsenvaltioiden ja komission antamalle julistukselle turskankalastuksen ja eteläisen silakankalastuksen kriisin hallitsemisesta.

Suomi esitteli puheenjohtajamaana tilannekatsauksen yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) uudistuksen edistymisestä Suomen puheenjohtajakaudella. Jäsenmaat olivat tyytyväisiä Suomen työhön ja kertoivat tärkeimmistä kohdista, jotka vaativat vielä keskustelua. Keskustelussa korostui vahvasti riittävän rahoituksen merkitys, uusi toimeenpanomalli ja yksinkertaistamisen tarve ja myös vihreää arkkitehtuuria kommentoitiin. Uusi maatalouskomissaari Janusz Wojciechowski esitteli prioriteettinsa YMP:n uudistuksessa. Wojciechowski puolusti vahvaa maatalousbudjettia ja piti tärkeänä mm. pienten tilojen tukemista ja markkinahäiriöihin puuttumista. Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa (European Green Deal) nousee esiin etenkin luomuviljelyn kehittäminen.

Ministerit keskustelivat lounaalla maailman metsien kestävästä tulevaisuudesta. Maat korostivat mm. EU:n metsästrategian merkitystä metsien tilan parantamiseksi.

Muissa asioissa keskusteltiin ruuan alkuperämerkinnöistä, EU:n päivitetystä biotalousstrategiasta, Yhdysvaltojen mahdollisista lisätulleista maataloudelle sekä torjunta-aineiden vähäisistä käyttötarpeista.

1. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin asiakirjan 14853/19 mukaisesti.

2. A-kohtien hyväksyminen

a) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo

Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo hyväksyttiin asiakirjan 14878/19 mukaisesti.

Tanska piti maaryhmän (DK, BE, DE, HU, LU, NL, SE, DK) puolesta suullisen puheenvuoron neuvoston päätelmistä eläinten hyvinvoinnista, jossa kiiteltiin kunnianhimoisia päätelmiä. Maaryhmä korostaa, että komission pitää nyt priorisoida toimiaan päätelmien mukaisesti. Lisäksi toivotaan komissiota esittämään suunnitelmansa seuraavassa neuvostossa sekä edistymisraporttia kuuden kuukauden välein. Tanska on toimittanut puheenvuoron myös kirjallisena.

Ranska piti puheenvuoron neuvoston päätelmistä elintarvikepetosten torjunnasta, jossa Ranska kiitteli päätelmien tekstiä. Ranska kuitenkin esitti huolensa, että petosten torjuntaan pitäisi varmistaa kapasiteetin ja resurssien riittävyys EU-tasolla sekä varmistaa, että EU-tason koordinaatio toimii.

b) Lainsäädäntöasioiden luettelo (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Lainsäädäntöasioiden luettelo hyväksyttiin asiakirjan 14879/19 mukaisesti.

KALASTUS

Muut kuin lainsäädäntöasiat

3. Neuvoston asetus Atlantin ja Pohjanmeren TACeista ja kiintiöistä 2020
(Komission ehdottama oikeusperusta: SEUT 43 artiklan 3 kohta)
Poliittinen yhteisymmärrys

Käsittely alkoi komission esittelemällä ehdotuksella Atlantin ja Pohjanmeren kalastusmahdollisuuksista. Komissaari Sinkevicius korosti puheenvuorossaan Euroopan vihreän kehityksen ohjelman (European Green Deal) tavoitteita, johon kuuluu myös kalavarat. Kunnianhimon taso pidetään korkeana, YKP:n toimeenpano keskiössä. Saavutukset ovat olleet rohkaisevia. Moni kalakanta on saatu kestäväen enimmäistuoton (MSY) tasolle, ja heikommassa tilassa olevia kantoja elpymisen tielle. Tämä on näkynyt myös kalastuslaivaston hyvinä tuottoina. Perälauta MSY-tavoitteessa on 2020, joten tuloksia seurataan erityisen tarkasti. Komission ehdotukset ovat linjassa MSY-tavoitteen kanssa. Lisäksi on ehdotettu keinoja heikommassa tilassa olevien kantojen suojeluun. Tavoitteena on myös suojella kalastajia isoilta kiintiöleikkauksilta, monivuotisten suunnitelmien puitteissa. Viime vuonna otettiin käyttöön sivusaalisjärjestelmä, jos tieteellisenä neuvona on nolla-TAC. Tämä on toiminut ja on vältetty pullonkaulatilanteita. Heikossa tilassa olevien kalakantojen saamista sivusaaliina on vältettävä, ja pyydysten valikoivuuden parantamiseksi tarvitaan teknisiä toimia. Ongelmallisim on turskan tilanne Kelttien merellä. TAC-tasoa on leikattava ja ryhdyttävä korjaaviin toimiin, menetetty jo kaksi vuotta. Teknisiä toimia ehdotettiin jo 2017.

Kaikki jäsenvaltiot korostivat sitoutumista YKP:n ja MSY- sekä MAP-tavoitteisiin. Kaikki YKP:n kestävyystavoitteet ovat tärkeitä.

Monet maat (ES, NL, DK, FR, PT, SE, UK, EL, IT, EE, LT, IE, LV, DE, AT, BE ja PL) toivat esiin tärkeimpiä huolenaiheitaan ja prioriteettejaan. Pyydysten valikoivuutta parantavia toimia korostettiin. Purkuvelvoite on ollut ongelma, koska sivusaaliille ei ole ollut kiintiötä. CCTV-valvonta ja

tarkkailijavelvoitteet haluttiin poistaa TAC-asetuksesta (Tanskaa lukuun ottamatta) ja käsitellä valvonta-asetuksen yhteydessä. Myös monivuotisia TAC-tasoja toivottiin (Ranska).

Keskustelu jatkui maanantaina kolmenvälisissä ja kahdenvälisissä keskusteluissa keskeisten jäsenvaltioiden, komission ja neuvoston puheenjohtajan välillä. Näissä tarkennettiin ongelmia ja etsittiin niihin ratkaisuja, kun illan mittaan valmisteltiin puheenjohtajan ensimmäistä kompromissiehdotusta. Tämä jaettiin valtuuskunnille tiistaina aamulla ja esiteltiin klo 10, jonka jälkeen käytiin vielä tarkentavia keskusteluja Ranskan, Yhdistyneiden kuningaskuntien, Espanjan, Belgian, Portugalin ja Alankomaiden kanssa. Lisäksi keskusteltiin Ruotsin, Tanskan ja Saksan yhteisesti ehdottamasta ratkaisumallista Kattegatin alueelle. Lopullista kompromissia valmisteltiin koko tiistain ja keskiviikon välinen yö. Komissio oli omalla tahollaan valmistellut muutoksia ehdotuksiinsa, johon oli yllättäen tuotu uusia lukuja ja parikymmentä sivua kansainvälisissä alueellisissa järjestöissä sovittuja kalastusmahdollisuuksia. Monta yön tuntia kului, jotta saatiin yhteen sovitettua neuvoston ja komission ehdotukset yhteiseen kompromissiehdotukseen ja tarkastettua, että luvut ovat kohdallaan. Todettiin, että neuvoston ja komission välisessä TAC-prosessissa olisi paljon kehittämisen ja yksinkertaistamisen tarvetta. Lopullinen kompromissi jaettiin sähköpostilla valtuuskunnille klo 05.37 ja ministerit kokoontuivat istuntosaliin klo 06 keskiviikko aamuna. Valtuuskunnat huomauttivat muutamista virheistä, jotka korjattiin ministeri Lepän puheenvuorossa. Kaikki jäsenmaat ja komissio olivat kompromissin takana, ja poliittinen yhteisymmärrys saavutettiin yksimielisesti klo 06.20.

Lainsäädäntökäsittelyt

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

4. Asetus asetuksen (EU) 2016/1139 ja asetuksen (EU) N:o 508/2014 muuttamisesta Itämeren itäosan turskan osalta
Yleisnäkemys

Maanantaina 16.12. toisena kalastusasiana käsiteltiin Itämeren kalastuksen kriisiehdotusta koskevaa kompromissia. Tämä ehdotus on jatkoa lokakuun maatalous- ja kalastusneuvostossa sovitusta kokonaisuudesta, jossa vähennettiin merkittävästi itäisen ja läntisen turskan ja läntisen silakan kalastuskiintiöitä vuodelle 2020. Tällöin sovittiin, että komissio antaa ehdotuksen kriisin hoitamiseksi kalastusalusten romutustuella. Ehdotuksessa muutetaan sekä Itämeren monivuotista suunnitelmaa että nykyistä EMKR-asetusta. Puheenjohtajan kompromissiehdotuksessa tukea oli laajennettu komission ehdottamasta itäisestä turskasta myös Itämeren länsiosan silakkaan ja turskaan. Valvontaan liittyvät säännökset on poistettu, samoin tarpeettomia hallinnollisia rasituksia.

Komission mukaan rakenteellisen ylikapasiteetin purkaminen nopeasti on tärkeää, mutta puheenjohtajan ehdotus poikkeaa liikaa komission ehdotuksesta. Kapasiteetin vähentämistä ei voida taata pysyvästi ja on tuotu tarpeettomasti mukaan läntinen silakka ja turska. Valvontatoimet on poistettu ja allokoitu uudestaan EMKR-varastointitukea. Pitävät kiinni ehdotuksestaan, mutta tukevat kuitenkin nopeaa poliittista jatkokäsittelyä.

Puola, Tanska, Saksa, Liettua, Viro ja Ruotsi antoivat tukensa kompromissiehdotukselle, Latvia kertoi pidättäytyvänsä äänestyksestä. Latvialle tärkeätä olisi ollut tarjota korvaavia keinoja myös väliaikaiselle kalastuksen lopettamiselle. Ruotsi ja Tanska harmittelivat MOT-artiklan (Margins of Tolerance) poistamista.

Puheenjohtaja totesi, että neuvosto on muodostanut yleisnäkemyksen asetusehdotuksesta.

MAATALOUS

Lainsäädäntökäsittelyt

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

5. YMP vuoden 2020 jälkeen –uudistuspaketti (14983/19 + COR 1)

a) Asetus YMP:n strategisista suunnitelmista

b) Asetus YMP:n rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta

c) Asetus maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä (YMJ)

Tilanneselvitys

Keskustelu

Puheenjohtaja ministeri Leppä kertoi, että tilannekatsaus on puheenjohtajavaltion oma näkemys maatalouspolitiikan uudistuksen (YMP) tilanteesta ja siitä, mitkä seikat edellyttävät vielä lisää työtä. Tilannekatsaus ei edusta koko neuvoston kantaa eikä sille pyydetä neuvoston hyväksyntää. Neuvoston lopullisesta kannasta kaikkiin kolmeen asetukseen voidaan päättää vasta, kun EU:n monivuotisesta rahoituskehyksestä on päästy sopimukseen.

Uusi maatalouskomissaari Janusz Wojciechowski esitteli kokouksen aluksi prioriteettinsa YMP:n uudistuksessa. Wojciechowski totesi, että komissio aikoo jatkaa työtä edellisen komission työn pohjalta, sillä aikaa ei ole suuriin muutoksiin. Komissaari puolusti vahvasti riittävää rahoitusta maataloudelle ja on valmis hakemaan poliittista kompromissia rahoituksen varmistamiseksi. Tuottajia ei saa jättää oman onnensa nojaan. Wojciechowski piti tärkeänä mm. pienten tilojen tukemista ja alueiden tasa-arvoista kehittämistä koheesion vahvistamiseksi. Komissaari kuvaili 11.12.2019 julkaistun Euroopan vihreän kehityksen ohjelman (European Green Deal) olevan samalla valtava haaste ja samalla tilaisuus uusiin toimiin. Maatalouden tulisi olla vihreän kehityksen ohjelman toimeenpanossa keskeisessä osassa. Vihreän kehityksen ohjelmassa esimerkiksi luomuviljely on korkealla sijalla ja luomutuotteiden myyntiä tulisi tukea. Komissio valmistelee asiasta toimintasuunnitelmaa. Wojciechowski puhui myös nuorten viljelijöiden tukemisen tärkeydestä ja haluaisi tarkastella, miten viljelijöitä voisi auttaa maatalousmaan hankinnassa. Komissaari käytti puheenvuorossaan useita esimerkkejä kotimaastaan Puolasta. Lisäksi Wojciechowski kertoi pyrkivänsä matkustamaan kaikkiin jäsenmaihiin toimikautensa ensimmäisen puoliskon aikana ja piti erittäin tärkeänä viljelijöiden kohtaamista.

Jäsenmaat olivat kokonaisuudessaan varsin tyytyväisiä Suomen työhön ja monet kertoivat tilannekatsauksen antavan hyvän kuvan uudistuksen tilanteesta. Keskustelussa korostui vahvasti riittävän rahoituksen merkitys ja tätä kommentoi suurin osa jäsenmaista. Muutama maa kommentoi, että Suomen ehdotus monivuotisen rahoituskehityksen neuvottelulaatikoksi on oikealla tiellä, joskaan siihen ei olla täysin tyytyväisiä ja rahoitus pitäisi pitää nykytasolla.

Jäsenmaat kertoivat tärkeimmistä kohdista YMP:n asetuksissa, jotka vaativat vielä keskustelua. Kommenteissa korostui etenkin uusi toimeenpanomalli. Maat peräänkuuluttivat yksinkertaistamisen tarvetta ja ilmassa on huolia liian suuresta hallinnollisen taakasta. Monen jäsenmaan mielestä indikaattorien määrää tulee tarkastella ja lisäksi kommentoitiin mm. valvonnan aikavälejä ja non-IACS-tuen yksikkömääriä. Useissa puheenvuoroissa korostettiin myös rahoituksen joustavuutta, jotta varoja ei jää käyttämättä.

YMP:n ympäristö- ja ilmastonäkökohtien osalta monet jäsenmaat kertoivat tarpeesta lisätä kunnianhimoa ja vastata yhteiskunnan vaatimuksiin. Tähän tarvitaan riittävää rahoitusta. Huomattava osa jäsenmaista piti tärkeänä pienviljelijöiden jättämistä ehdollisuuden vaatimusten tai valvonnan ulkopuolelle. Muutamat jäsenmaat nostivat esiin Suomen ehdotuksen I ja II pilareiden yhteiseksi rahoitusosuudeksi ympäristö- ja ilmastotoimiin ja pitivät ehdotusta hyvänä. Rahoitusosuuden määrästä tulee vielä keskustella.

Ulkoisen konvergenssin lisäämistä puolusti erittäin vahvasti muutama jäsenmaa ja toisaalta muutama maa vastusti tätä. Lisäksi monet jäsenmaat kommentoivat tuotantoon sidottua tukea heijastellen tuttuja jakolinjoja: osa piti tärkeänä varmistaa tuelle tarpeeksi korkea enimmäisprosentti, kun taas muutamat maat puolustivat markkinasuuntautuneisuutta. Muilta osin keskustelussa nostettiin esiin markkinatoimien, mm. koulujakelujärjestelmän ja kriisitoimien, sekä tiettyjen määritelmien, tuottajaorganisaatioiden tuen ja kasteluinvestointien lisätarkastelu. Muutama maa toisti aiemman kantansa eko-järjestelmiin ja tukikattoon.

Komissaari Wojciechowski ei kommentoinut uudistuksen yksittäisiä osia. Komissaari kertoi kuitenkin etsivänsä ratkaisuja ulkoisen konvergenssin haasteisiin todeten, että kaikkien jäsenmaiden viljelijät ansaitsevat vahvan budjetin. Konvergenssia vastustavat kenties pelkäävät, että konvergenssia vahvistetaan muiden maiden kustannuksella. Ratkaisu olisi lisätä YMP:n rahoitusta.

Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen todeten, että ympäristö- ja ilmastokunnianhimon ja toimeenpanomallin eteen on tehtävä vielä työtä ja YMP:n rahoituksen on vastattava sille asetettuja tavoitteita. Puheenjohtaja kommentoi myös, että Suomi on yrittänyt etsiä tasapainoista ratkaisua pieniä viljelijöitä koskeviin haasteisiin, mutta keskustelun perusteella lisätyötä kenties tarvitaan. Lisäksi Euroopan vihreän kehityksen ohjelman vaikutuksia maataloussektoriin pitää tarkastella ja itsenäinen ja vahva metsästrategia on tärkeä osa ohjelmaa.

Lounaskeskustelu – Maailman metsien kestävä tulevaisuus (14912/19)

Ministerit keskustelivat lounaalla maailman metsien kestävästä tulevaisuudesta. Keskusteluun osallistuivat myös FAO:n uusi pääjohtaja Qu Dongyu, kansainvälisten kumppanuuksien komissaari Jutta Urpilainen ja maatalouskomissaari Janusz Wojciechowski.

Puheenjohtaja kertoi, että väestönkasvun vuoksi lisääntyvän maataloustuotannon sekä luonnonkatastrofien ja ilmastomuutoksen seurauksena maailman metsät ovat uhanalaisia. Siksi tarvitaan entistä kunnianhimoisempia ja kiireellisempiä toimia, jotta metsiä voidaan suojella sekä hoitaa ja käyttää kestävällä tavalla. Puheenjohtaja kertoi neuvoston päätelmistä EU:n toimien tehostamisesta maailman metsien suojelemiseksi ja ennallistamiseksi ja korosti niiden merkitystä. Päätelmät antavat vahvan signaalin siitä, että EU:n jäsenmaat yksimielisesti tukevat ja sitoutuvat metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen vastaisiin toimiin. Puheenjohtaja kertoi myös, että metsät ja EU:n metsästrategia ovat keskeinen osa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman (European Green Deal) toimeenpanoa. Sektoreiden välinen yhteistyö on välttämätöntä ja tämän vuoksi FAO:n pääjohtajan sekä komissaari Urpilaisen läsnäolo on erityisen arvokasta.

FAO:n pääjohtaja Qu piti monipuolisen ja eteenpäin katsovan puheenvuoron. Pääjohtaja piti tärkeänä neuvoston päätelmiä maailman metsien suojelemiseksi ja ennallistamiseksi ja korosti, että työ kumppanimaiden kanssa käytävän vuoropuhelun vahvistamiseksi on aloitettava välittömästi. Monenkeskinen yhteistyö on tärkeää. Pääjohtaja korosti FAO:n mahdollisuuksia tukea metsäsektorin kestävyyttä ja kertoi, että FAO on samana päivänä allekirjoittanut tärkeän sopimuksen EU:n kanssa Papua-Uuden-Guinean metsäkadon vähentämiseksi. Pääjohtaja kertoi, että YK:n Food Systems

Summit -huippukokous vuonna 2021 on hyvä areena keskustella kestävästä ruokajärjestelmän kehittämisestä ja tänne Euroopan jäsenvaltioista odotetaan edustusta korkeimmalta tasolta.

FAO:n pääjohtaja mainitsi myös aavikoituneiden alueiden metsien seurannan, muistutti laittoman ja kestäättömän kalastuksen ongelmista ja siihen liittyvästä PSMA-sopimuksesta sekä nosti esiin maatalouden innovaatiot ja maatalouden digitalisaation. FAO:ssa pidetään Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa hyvänä aloitteena. Pääjohtaja muistutti lopuksi, että EU ja sen jäsenvaltiot ovat FAO:n suurimpia rahoittajia. Pääjohtaja korosti, että FAO tulee hänen johdollaan olemaan luotettava kumppani ja totesi, että EU ja FAO hyötyvät molemmat toimivasta yhteistyöstä.

Kansainvälisten kumppanuuksien komissaari Urpilainen kertoi lyhyesti Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta ja sen mahdollisuuksista EU:lle ja kumppanimaille. Hän mainitsi vihreän kehityksen ohjelmasta mm. monimuotoisuutta tukevan NaturAfrica-aloitteen. Metsien merkitys kasvaa EU:n ulkosuhteiden hallinnassa. Urpilainen totesi, että hän näkee metsät kokonaisvaltaisesti ja pitää tärkeänä kiertotaloutta, kestävä metsänhoitoa ja metsien moninaisia palveluita.

Urpilainen korosti, että metsäkysymykset on otettava vakavasti ja tämä tuo uskottavuutta myös monimuotoisuudesta käytäviin kansainvälisiin neuvotteluihin. EU:lla on kokemusta niin kauppasuhteiden kehittämisestä metsäsektorilla kuin osaamisen viemisestä kumppanimaihin. Urpilaisen mukaan FAO:n ja EU:n yhteistyö toimii hyvin, mutta muistutti myös, että kaikissa suhteissa on aina parannettavaa. Jäsenvaltioiden kanssa Urpilainen odottaa metsäkysymyksissä hyvää yhteistyötä.

Maatalouskomissaari Wojciechowski onnitteli puheenvuoronsa aluksi Suomea metsien hyvästä hoidosta. Hän totesi EU:n metsäalan kasvavan toisin kuin monissa muissa maanosissa. Komissaari muistutti yleisesti ottaen, että metsien tilaa täytyy parantaa määrällisesti ja laadullisesti. Wojciechowski kertoi, että metsäsektoria tuetaan merkittävästi EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) kautta ja tätä tullaan jatkamaan. Seuraavassa YMP:ssä voitaisiin tehdä enemmänkin metsien eteen. Wojciechowskin mukaan täytyy huolehtia siitä, että YMP:n kansallisissa strategiasuunnitelmissa kannustetaan metsien kestävä hoitoon ja suojeluun.

Wojciechowski totesi, että Euroopan vihreän kehityksen ohjelma on tunnustanut metsien suojelun, metsittämisen ja metsien kestävä hoidon merkityksen. EU:n metsästrategian pitää olla kokonaisvaltainen sisältäen kestävä metsänhoidon, metsittämisen ja ennallistamisen. Myös EU:n omaa valkuaistuotantoa pitää lisätä. EU:n Afrikan maaseutua käsittelevä erityistyöryhmä tulee mahdollistamaan metsäkadon vastaisten toimien tavoitteet Afrikassa.

Lähes kaikki maat pitivät puheenvuoron. Puheenvuorot olivat pitkiä ja jäsenmaat kiittivät Suomea tärkeän keskustelun järjestämisestä.

Suurin osa jäsenmaista korosti EU:n metsästrategian merkitystä metsien tilan parantamiseksi. Metsästrategia on tärkeä osa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa ja muutamat mainitsivat erikseen tarpeen päivittää strategiaa.

Puheenvuoroissa korostui FAO:n ja muiden toimijoiden välisen yhteistyön tarve ja FAO:n rooli tiedon tuottajana. Myös kumppanimaiden kanssa käytävä vuoropuhelu nousi esiin ja mm. FLEGT-ohjelma mainittiin toimivana esimerkkinä. Muutamat maat pitivät kauppasopimuksia merkittävinä välineinä kestävä kehityksen tukemiseksi ja pari maata muistutti sitoutumisestaan Amsterdamin julistukseen. Poikkeuksellisesti myös Yhdistyneet Kuningaskunnat piti puheenvuoron ja kertoi, että Yhdistyneet Kuningaskunnat jatkaa yhteistyötä EU:n ja FAO:n kanssa myös EU-eron jälkeen.

Puheenvuoroissa nousi esiin sekä kestävän metsänhoidon että suojelun merkitys. Muutama maa muistutti, että ympäristökestävyyden lisäksi myös taloudellinen näkökulma on huomioitava ja että kestävä metsänhoito tukee ilmastonmuutoksen hidastamista. Monet korostivat myös metsien terveydentilan tärkeyttä ja kertoivat metsätuholaisten aiheuttavan haasteita. Pari jäsenmaata mainitsi maatalouspolitiikan mahdollisuudet kestävän metsähoidon tukemiseksi ja metsäkadon vähentämiseksi.

Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen todeten, että komission toimenpidekokonaisuudella metsien suojelemiseksi ja ennallistamiseksi on jäsenmaiden vankka tuki ja toimeen on tartuttava mitä pikimmin. Osa maista onkin aktiivinen metsäkadon vastaisessa työssä ja näitä esimerkkejä voidaan hyödyntää myös EU-tasolla.

Muut asiat

6. a) Kasvinsuojeluaineiden vähäiset käyttötarkoitukset (14703/19)

Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Suomen aloitteesta muissa asioissa käsiteltiin vähäriskisiä kasvinsuojeluaineita koskevaa rahoitusohjelmaa. Osa jäsenmaista ei ole osallistunut ohjelman rahoitukseen. Jos rahoitusta ei saada kuntoon, ohjelma loppuu. Komissio ei aio enää rahoittaa ohjelmaa.

Yhteensä 18 jäsenmaata piti puheenvuoron. Tanska oli tyytyväinen, kun asia on otettu esille ja mainitsi, että on maksanut osuutensa ja kehotti muitakin tekemään näin. Muut maat pitivät asiaa tärkeänä. Puheenvuoroissa korostettiin luonnon monimuotoisuuden ja viestinnän tärkeyttä. Muutama maa ehdotti pitkäaikaisen rahoitussuunnitelman laatimista. Yksi jäsenmaa ehdotti ohjelman laajentamista muihinkin kuin EU-maihin ja yksi maa ei luvannut rahoitusta vielä vuodelle 2020, mahdollisesti sen jälkeen. Pari maata korosti EU:n vastuuta rahoituksen osalta. Uusi terveyskomissaari Stella Kyriakides oli vakuuttunut kaikkien tahdosta jatkaa ohjelmaa, mutta osallistumismaksu pitäisi myös maksaa ja pitäytyä vuoden 2015 lupauksissa.

b) Kuluttajien informoiminen elintarviketuotteiden alkuperästä (14927/1/19 REV 1)

Ranskan valtuuskunnan tiedotusasia Ranskan, Kreikan, Italian, Portugalin ja Espanjan valtuuskuntien puolesta

Ranskan valtuuskunta esitti maaryhmän (FR, GR, IT, PT, ES) yhteisen tiedonannon elintarviketietojen antamisesta kuluttajille. Elintarvikkeiden alkuperätieto on tärkeä kuluttajille ja alkuperästä ollaan yhä enemmän kiinnostuneita. Elintarvikkeiden alkuperä ja alkuperätiedot pitäisi ottaa huomioon myös osana Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa (European Green Deal). Kuluttajien luottamus on tärkeä ja EU:n pitää osoittaa, että kuluttajien toiveet otetaan huomioon.

Ranskan näkemystä tuettiin tiedonantoon osallistuneiden maiden sekä useiden muiden jäsenmaiden (CY, BE, HU, AT, SI, PT, PL, SK, SE, BG) puheenvuoroissa. Puheenvuoroissa toivottiin komission kehittävän yhtenäisten alkuperämerkintöjen lainsäädäntöä EU:ssa. Elintarviketietojen on tuettava läpinäkyvyyttä ja jäljitettävyyttä. Saksa huomautti, ettei merkintöjen kehittämisellä tule häiritä sisämarkkinoita eikä luoda kaupanrajoitteita.

Alankomaat, Tanska ja Tšekki suhtautuivat varauksella alkuperätietojen pakollisuuteen. Maiden mukaan nykyinen lainsäädäntö on jo riittävää ja pitäisi olla varoivainen uusien ja hallinnollista taakkaa lisäävien sääntöjen kehittämisessä. Lisäksi puheenvuoroissa korostettiin sisämarkkinoiden vaarantumista ja meneillä olevista alkuperämerkintöjen kokeiluista haluttiin tarkempia tuloksia, ennen

kuin uusia säädöksiä kehitetään. Näissäkin puheenvuoroissa todettiin, että hunajalle alkuperämerkintä voisi olla perusteltu.

Komissio (Kyriakides) totesi alkuperätietojen olevan herkkä aihe ja jakavan myös jäsenmaiden kantoja. Komissio ymmärtää kuluttajien toiveet ja huolet alkuperätietojen läpinäkyvyydestä. Jäsenmaiden on tehtävä arvio meneillään olevista kokeiluista ja komissio kokoaa nämä arviot. Komissio näkee, että erilaiset kansalliset alkuperäsäädökset eivät ole tavoiteltava tilanne, vaan tarvitaan yhteiset säännöt. Komissio haluaa kehittää säädöksiä hyvässä yhteistyössä jäsenmaiden kanssa niin, että sisämarkkinoita kunnioitetaan.

c) Päätelmät EU:n päivitetystä biotalousstrategiasta (14907/19)

Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Puheenjohtaja kertoi Suomen puheenjohtajakauden alkaneen biotalouskonferenssilla 8.-10.7.2019. Syksyllä alkoi neuvoston työ EU:n biotalousstrategiaa koskevien päätelmien parissa. Päätelmät haluttiin tehdä laaja-alaisina niin, että eri politiikan sektorien näkökulmat huomioidaan. Työ tehtiin tutkimustyöryhmässä, jonka kokouksiin maatalouden asiantuntijat osallistuivat. Päätelmissä ovat keskeisesti mukana maatalous- ja kalastusneuvoston useissa kokouksissa esitetyt näkemykset. Esimerkiksi alkutuottajien roolia korostetaan ja sitä, että tuottajat on integroitava paremmin uusiin biopohjaisiin arvoketjuihin. Päätelmät hyväksyttiin 29.11.2019 kilpailukykyneuvostossa ja puheenjohtaja kertoi tuloksesta maatalous- ja kalastusneuvostolle.

Komissaari (Wojciechowski) piti biotalouskeskustelua ajankohtaisena, sillä komissio on juuri julkistanut tiedonannon Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta, jossa biotalous voi olla keskeisessä asemassa. Komissaari oli tyytyväinen sektoreiden välisestä yhteistyöstä päätelmien tekemisessä. Biotalous tuo maaseudulle työtä ja toimeentuloa ja sen avulla voidaan luoda uusia kansallisia, alueellisia ja paikallisia arvoketjuja. YMP:n strategisissa suunnitelmissa voidaan ottaa käyttöön räätälöityjä toimia biotalouden edistämiseksi.

Kolme jäsenmaata piti puheenvuoron. Saksa piti tärkeänä, että päätelmät korostavat eri sektoreiden merkitystä. Esimerkiksi metsäsektori on tärkeä pyrittäessä ilmastoneutraaliuteen. Saksa aikoo uudistaa biotalousstrategiansa. Taloudesta ja tutkimuksesta vastaavat ministeriöt ottavat työssä johdon. Biotalous on ala, joka tarjoaa ratkaisuja. Romania ja Unkari korostivat Bioeast-aloitteen merkitystä.

d) Yhdysvaltojen asettamat tullit EU:n maatalouselintarvikkeille: vaikutukset (15031/19)

Espanjan ja Ranskan valtuuskuntien tiedotusasia

Espanja alusti asiakohdan ja esitteli yhdessä Ranskan kanssa laatimansa tausta-asiakirjan. Lokakuussa 2019 Yhdysvallat asetti tietyille EU-maiden vientituotteille lisätulleja WTO:ssa käytävät Airbus-kiistan vuoksi. Maataloustuotteita koskevat 25 % lisätullit ja arvoltaan nämä tuotteet ovat 7 500 miljoonaa dollaria. Espanja korosti puheenvuorossaan erityisesti oliiviöljyn, vihreiden pöytäoliivien, viinin, säilykehedelmien, sianlihan ja juustojen vaikeaa tilannetta. Joulukuun 6. päivä 2019 Yhdysvallat julkaisi uuden listan tuotteita, joille se saattaa asettaa jopa 100 % lisätulleja. Päivitetty listaus sisältäisi lähes kaikki EU:n maataloustuotteet ja lista on aiheuttanut suurta huolta sektorilla. Espanja korosti, kuinka epäreilua on, että maataloussektori joutuu kärsimään kiistassa, jossa se ei ole ollut alun perin edes osapuolena. Espanja kiitti komissiota jo käyttöönotetuista toimita oliivi- ja viinisektorilla, mutta peräänkuulutti vielä vahvempia toimia, sillä käyttöönotetut toimet eivät ole riittäviä. Espanja kytki asian myös YMP:n uudistukseen ja totesi, että yhteisen markkinajärjestelyasetuksen (YMJ) markkinoiden turvaverkkotoimia on edelleen tarkasteltava.

Ranska nosti puheenvuorossaan samat huolet ja totesi, kuinka suuri vaikutus tulleilla on alan kilpailukyvyllä. Erityisesti viinisektorin käyttöönotetut toimet eivät ole riittäviä. Ranska vaatii tietynlaista kompensatorahastoa sektorille. Ranska totesi myös, että YMJ:ssä on oltava vahvempia välineitä viljelijöiden auttamiseksi markkinahäiriöiden kanssa.

Puheenvuoron käyttivät Italia, Portugali, Irlanti, Luxemburg, Saksa, Kreikka, Liettua, Tanska ja Unkari. Poikkeuksellisesti puheenvuoron käytti myös Yhdistyneet Kuningaskunnat.

Jäsenmaiden puheenvuoroissa korostuivat useiden sektoreiden huolet. Erityisesti vaikutukset juuston vientiin herätti huolta. Lähes kaikissa puheenvuoroissa korostui tarve vahvempien toimien käyttöönotolle ja tarve tilanteen nopeaan ratkaisuun Yhdysvaltojen kanssa. Tilanteesta kärsivät molemmat osapuolet. Osa maista oli samoilla linjoilla Ranskan ja Espanjan kanssa, että YMJ:n markkinavälineitä pitäisi vahventaa. Toisaalta muutama maa totesi, että olemassa oleva markkinoiden turvaverkko on riittävä.

Komissaari Wojciechowski vastasi jäsenmaille, että komissio on esittänyt toimia oliivi- ja viinialan ongelmien helpottamiseksi. Komissaari myös muistutti komission toimista avata uusia markkinoita ja myös menekinedistämistoimista. Komissio seuraa tilannetta tarkkaan ja komissaari totesi ymmärtävänsä, kuinka herkkä asia on. Komissaari sanoi muistavansa hyvin, kuinka kivulias Venäjän tuontikielto oli jäsenmaille. Komissaari vakuutti, että komissio käyttää kaikkia YMP:n keinoja lievittääkseen tilannetta.

Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen toteamalla, että tuleva puheenjohtaja seurannee tilannetta tarkkaan ja palaa asiaan tarvittaessa.

TIISTAI 17. JOULUKUUTA 2019

KALASTUS

Muut kuin lainsäädäntöasiat

7. Euroopan meri- ja kalatalousrahaston talousarviojousto vuosina 2014–2020 (14906/1/19 REV 1)
Tšekin valtuuskunnan tiedotusasia Bulgarian, Tšekin, Viron, Unkarin, Latvian ja Romanian valtuuskuntien puolesta

Tšekin valtuuskunta esitti julkilausuman, jossa korostettiin jäsenmaiden tarvetta pystyä käyttämään Euroopan meri- ja kalatalousrahaston (EMKR) varoja joustavammin unionin eri prioriteettien välillä. Ohjelmakausi on loppusuoralla ja on analysoitava, miten korvamerkityt budjetit on käytetty. Tšekin ministeri korosti, että allokatio ei perustunut jäsenmaiden tarpeisiin, eikä niitä ole mahdollista kohdentaa uudestaan. Eivät voi käyttää kaikkia korvamerkittyjä varoja ja on löydettävä ratkaisu, jotta saataisiin kaikki rahat hyödylliseen käyttöön. Vaarana on, että varoja hukataan.

Monet maat (IT, RO, SI, PT, EE, PL, HU, FR, BG, ES, IE ja NL) tukivat Tšekin julkilausumaa. Ruotsi ja Tanska olivat kriittisiä ja korostivat, että tiedonkeruuseen ja valvontaan allokoiduista määrärahoista on pidettävä kiinni.

Komissio oli hyvin kriittinen. Korvamerkityistä budjeteista unionin prioriteetteihin on sovittu yhteispäätösmenettelyssä, eikä uudelleen allokatio ole mahdollista. Jos esimerkiksi UP 3 rahoitusta vähennettäisiin jossakin jäsenvaltiossa, niin saman verran pitäisi lisätä rahoitusta jossakin toisessa

jäsenvaltiossa. Eivät olleet valmiit tekemään muutosehdotusta, mutta kylläkin auttamaan jäsenvaltioita muiden keinojen etsimisessä, jotta ongelmiin löytyisi ratkaisuja.

Puheenjohtaja totesi, että Tšekin julkilausuma sai laajan tuen ja toivoi, että komissio suhtautuu ehdotukseen avoimesti.

Suomen edustajat

Ministeri Leppä, ea Säkinen, Kaila, Niemelä, Bondestam, Hirvonen, Lampinen, Orasmaa, Starr, Väisänen (MMM); Kentala-Lehtonen (VНК); Inha (VM); Kivimäki, Svanbäck, Valonen, Rönty, Kytölä, Fallenius, Heinonen, Hörman, Rahkonen, Vilhunen, Malmberg (EUE)

Asiakirjat

Mainittu asiakohdittain.

Liitteet

Viite

Asiasanat	jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18), maatalouden erityiskomitea, maatalous, maatalous- ja kalastusneuvosto
Hoitaa	MMM
Tiedoksi	ALR, EUE, EVIRA, MAVI, RUOKA, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VM, VНК, VTV, YM